

Asia C-264/09

Euroopan komissio

vastaan

Slovakian tasavalta

Jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättäminen – Energia – Sähkön sisämarkkinat – Direktiivi 2003/54/EY – Investointisopimus – Ennen Euroopan unioniin liittymistä tehty kahdensivulinen investointisuojausopimus – EY 307 artikla

Julkisasiamies N. Jääskisen ratkaisuehdotus 15.3.2011	I - 8067
Unionin tuomioistuimen tuomio (ensimmäinen jaosto) 15.9.2011	I - 8096

Tuomion tiivistelmä

Jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentäminen – Sähkön sisämarkkinoiden toteuttamiseen ja toimintaan liittyvät toimenpiteet – Direktiivi 2003/54 – Kolmansien pääsy sähkönsiirto- ja sähköjakeluverkkoon

(EY 307 artikla; Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/54)

Jäsenvaltio, jonka sähkönsiirtoverkon haltija on tehnyt ennen kyseisen valtion liittymistä yhteisöön yhtiön, joka on sijoittautunut kolmanteen valtioon, kanssa ensisijaista siirtoverkkoon pääsyä koskevan sopimuksen, jolla kyseiselle yhtiölle varataan siirto-oikeus kansallisessa suurjänniteverkossa vastikkeena sen taloudellisesta osallistumisesta siirtolinjan, jossa sillä on kyseinen oikeus, rakentamiseen, ei jätä noudattamatta sähkönsisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 96/92 kumoamisesta annetun direktiivin 2003/54 mukaisia velvoitteitaan silloin, kun kyseiselle yhtiölle myönnettyä ensisijaista siirtoverkkoon pääsyä voidaan pitää investointien molemminpuolisesta edistämisestä ja suojaamisesta tehdyllä sopimuksella (jäljempänä investointisuojausopimus), joka on tehty kyseisen kolmannen valtion ja kyseisen jäsenvaltion välillä ennen viimeksi mainitun liittymistä yhteisöön, suojattuna investointina ja kun kyseisen siirtosopimuksen mahdollinen päättäminen johtaisi jäsenvaltion kansainvälisten velvoitteiden näkökulmasta siihen, että kyseinen jäsenvaltio rikkoo mainittua investointisuojausopimusta.

EY 307 artiklan ensimmäisellä kohdalla nimittäin on tarkoitus täsmentää kansainvälisen oikeuden periaatteiden mukaisesti, sellaisina kuin ne ilmenevät erityisesti valtiotopimus-oikeutta koskevan 23.5.1969 tehdyn Wienin yleissopimuksen 30 artiklan 4 kappaleen b kohdasta, että EY:n perustamisopimuksen soveltaminen ei vaikuta kyseessä olevan jäsenvaltion velvoitteeseen kunnioittaa aikaisemmasta sopimuksesta kolmansille valtioille johtuvia oikeuksia ja noudattaa vastaavia velvollisuuksiaan.

Tässä yhteydessä sen määrittelemiseksi, voiko aikaisempi kansainvälinen sopimus estää yhteisön oikeussäännön soveltamisen, on tutkittava, asetetaanko kansainvälisessä sopimuksessa kyseessä olevalle jäsenvaltiolle sellaisia velvollisuuksia, joiden noudattamista sopimuksen osapuolina olevat kolmannet valtiot voivat vielä vaatia.

Lisäksi on todettava, että vaikka jäsenvaltioilla on EY 307 artiklan soveltamisalalla mahdollisuus valita toimenpiteet, jotka on toteutettava ristiriitojen poistamiseksi ennen liittymistä tekemänsä sopimuksen ja EY:n perustamisopimuksen väliltä, on niin, että jos jäsenvaltion kohtaamat vaikeudet tekevät ennen liittymistä tehdyn sopimuksen muuttamisen jäsenvaltiolle mahdottomaksi, ei voida sulkea pois sitä, että sen on päätettävä sopimus. Näin ei kuitenkaan ole asia sellaisen siirtosopimuksen osalta, jossa ei ole lauseketta sen päättämismahdollisuudesta ja jonka päättämisen seurauksena kyseinen yhtiö menettäisi korvauksen, josta siirtosopimuksessa määrätään vastikkeena yhtiön taloudellisesta osallistumisesta siirtolinjan rakentamiseen, ja päättämällä loukattaisiin yhtiön oikeuksia, jolloin sillä olisi sama vaikutus kuin investointisuojausopimuksessa kielletyllä pakkolunastuksella.

Näin ollen on katsottava, että vaikka yhtiölle myönnetty ensisijainen siirtoverkkoon pääsy ei olisikaan direktiivin 2003/54 mukainen, se saa suojaa EY 307 artiklan ensimmäisestä kohdasta.

(ks. 38, 41, 42, 44, 46, 48, 51 ja 52 kohta)